

TORONTÁI.

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Table with subscription rates: Megjelen: hetenkint egyszer, esötörtökön. Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft., Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői iroda: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Beeskereken.

Reformjelek. (Válasz a „N.-Szt.-Miklós“-nak.) Laptársunk a „N.-Szt.-Miklós“ f. é. 34. számának vezércikkében...

Lemondunk annak vitásáról, hogy mennyire lehet egy Torontóban megjelent lap illetékes Csanádmegyé lakóinak jólétéről gondoskodni...

„Rég várjuk e tekintetben a mozgalmak megindítását — mondja az idézett cikk. Mindkét megyének erre hivatottai azonban úgy látszik nem igen érdeklődtek...

Eltekintve attól, hogy a Maros folyam már egy század óta fenálló természetes határt képez Csanád- és Torontálmegyék között...

területváltoztatással valóban jobb sors vár-e megyénk marosmenti részére, s valóban nem tudjuk, hogy közigazgatásunk ezáltal javulni fog-e?

Br. Sennyeynek, a magyar törvényhozó testület ezen egyik magaslati alakjának szavai, hogy közigazgatásunk ázsiai állapotban teng, visszhangra találtak...

Tagadhatatlan, hogy a közigazgatási kerületek beosztása körül tapasztalt aránytalanságok nem csekély mértékben okai az ugynevezett ázsiai közigazgatásnak...

gatásunk szerkezetét. Közigazgatási életünk tapasztalt bajait csak gyökeres reformok orvosolhatják.

Ezzel párhuzamban élénk örömmel üdvözöljük azon mozgalmat, mely az ország törvényhatóságai között vezérszerepre hivatott Pestmegye utolsó közgyűlésén...

Szükségnek találtuk e kis kitérést, mert az abban röviden vázolt közigazgatási reformmozgalom szoros összefüggésben áll laptársunk említett cikkére...

Miként említettük, elismerjük, hogy a megyék aránytalan területi felosztása ha akadály is a jó közigazgatásnak, maga a helyes területi felosztás azonban még nem teszi jövő a közigazgatást.

Egymással, minek következtében külön vált tölem; nemsokára azután hallám, hogy elhalálozott: csontjait most idegen hantok takarják.

Tartózkodunk ezuttal a közigazgatás reformra vonatkozó minden vélemény nyilvánításától. Ha majd előttünk lesz a javaslat...

Minden jel arra mutat, hogy ez az idő nincs messze! Addig is szolgáljanak az itt „sine ira“ elmondottak válaszul mindazoknak...

Nagy-Beeskerek, nov. havában.

Van Jókainak egy kitűnő regénye, melyben a többek között egy magas állású tisztviselőt fest le, ki ha valaki irányában feltűnő előékenységet, nyájasságot tanúsított...

Ezen álnok politikával Oroszország, fájdalom, majd minden kizemelt államot lépésre csalt. — Közép-Ázsia kisebb államainak egy részét addig védelmezte önzetlenül hatalmasabb szomszédjai ellen...

Európában nyájaskodását a svédeknek kezdte, kiknek már Boris cázar azzal hízelt, hogy a főnemesség fiait oda küldte tanulás végett, mint legjobb barátjához.

Dóra mindezt szeliden tűrte, panaszhangok nem ropogtak el ajkáról, csak midőn egyedül volt szobájában, és senkisémet láthatá, hullottak könnyei.

TÁRCSA

Arthur és Dóra.

Beszély. Irta Létmányi Nándor.

Kellemdus róna vidék táru fel a vándor zemei előtt. Gazdag tenyészetű szántóföldek, patakoktól átszeldelt rétek, buja ligetek s üdülő parkok, egymással váltakozva igéző kertek láncozolatá vára zsolják e ronát.

Arthur tisztelt benne a szép jellemet; mindenkor gyöngédséggel közeledett rokonához, s kedvelte őt, mint rokent kedvelni szoktunk, de képzeletét nem elégité ki ezen anyagi jóság, e csaknem aláztszerű női szendesség, s óval; nem érzet Dóra iránt szerelmi vonzódást.

„Figyelj szavamra Arthur — így szólítá meg fiát egy napon az öreg Vilmos — már évek óta egy hó vágyat hordozok keblemben, s most itt az időpont, hogy ezen vágy teljesülésbe menjen.

Arthur szótlanul ajkába harapott, s kirohant a szobából. — E naptól fogva Arthur nem bánt többé oly gyöngéden unokahúgával mint azelőtt, sőt nem ritkán sértő szemrehányásokkal illette a szegény leányt.

„Ez nem vehetem — nem veszem nőül Dórá! — Ezen rövid, indokolatlanul oda dobott válasz, nagyon kihozta sodrából az apát, ki oly régóta táplálta, s hite szerint az ifju pár boldogságára célzó terveit egy pillanat alatt úgy megsemmisítve látta.

„Ez szép nyári nap alkonyán, midőn az estharang méla bus hangja megkondult a táj fölött, így szólott unokaleányához Vilmos: Kedves lányom! tudod mennyire szeretlek téged; hiszen te mindig szelid és engedelmes valál.

Dóra. (Folyt. köv.)

tanulókat, hanem jelentékeny hadsereget küldött segítségül minden kárpótlás nélkül. H. Katalin pedig, mint már teljesen bizalmas barát, nemcsak az ország bel- de még egyesek csatlád ügyébe is beavatkozott. — Végre annyira ment, hogy III. Frigyes Ágost megválasztásakor 40,000 katonát küldött Varsóba a választás szabadságának megvédésére. A hű barát azután addig izgatta egyik pártot a másik ellen, míg végre mint bíró lépett fel, mint ilyen azután, nehogy a lengyelek közt ok legyen a békétlenkedésre az ország egy részét Oroszországba keblezte be. A krakkói forradalom után a köztársaság vezetőinek, mint tudjuk, ismét Oroszországot volt legmeghittebb barátja, mely barátság jogán azután 1794-ben Lengyelországot végkép letörtülte Európa térképéről.

Később keleten látjuk Lengyelország történetét ismétlődni. Oroszország Törökországnak lett már a század elején minden áron bizalmas barátja. A föld kerekén nem is találhatott volna jobb helyet barátságának. Itt a muzulmán és keresztény lakosságot a mephistói kézzel könnyű volt feligazgatni s az igazgatottságot egész az örültségig szítani és mindannyiszor bíroként föllepni. — Nem csoda tehát, ha a békét szerető államok népei megremültek a hirre, hogy Oroszország a Portával ismét bizalmas barát lett; mert ez mindannyiszor véres háborúra vezetett, melynek hullámai még a szomszédok is megéreztek. Minthogy pedig, dacára 1854-iki beavatkozásának, a gyámoltalan török kormány ismét rá ment az oroszbarátság által készített lépésre, nem maradtott el a véres háború sem.

Ez a három év előtti orosz-török bizalmaskodás mellán tartott mindenkit remegésben, mert Franciaország életveszélyessé válhatottot belügyeivel volt elfoglalva. A hatalmas Németország az orosz iránt jóindulatul semlegességet tanúsított; Angliát Oroszország közvetlenül nem bántott, így az sem avatkozott semmibe; Ausztria-Magyarország mindössze is csak határaitól igyekezett a vést távol tartani.

De ha az eddigi tapasztalás Törökországot még mindig nem jőzánította is ki az orosz barátság iránti rajongásból, kijőzánította Európát, és ez az oka, hogy a mai bizalmaskodása az oroszoknak a török szultánnal többé nem rémit senkit. — Angolország categorikus magatartásával értésére adta Oroszországnak, hogy mostani határaitól lépnie többé nem szabad. Törökország pedig, ha teljesen koldusbotra jutni nem akar, Angliának köteles engedelmessé válni. — A legveszélyesebb ponton Ausztria-Magyarországot állt őrt. Németország csak az imént fordult el Oroszországtól, s minthogy érdekeik folyvást távolodnak egymástól, nem valószínű, hogy egyhamar ismét visszaforduljon hozzá. — A megismosodott Franciaországnak pedig, mint a tömegesen Párisba érkezett orosz nagyhercegek tapasztalták, legkisebb gondja is nagyobb, minthogy Oroszországgal szövetségre lépjen. — Oroszország mostani magaviseletétől tehát legfőbb jébb csak azoknak van okuk retlegni, kiknek nagyobb mennyiségű orosz — értékpapírjaik vannak. —y—z.

Az iparos oktatás.

Az 1872-ben hozott ipartörvény a magyarországi iparviszonyokat élesen megváltoztatta. Szabad állapotban az iparnak is szabadnak kell lennie, tehát hársuk el a haladás korlátait, mondk törvényhozóink, s ezzel az elavult cégrendszer ledöntetett. Jogosultságot nyertünk az iparszabadságra, de hazánk iparosai azzal élni képesek nem voltak; arról pedig, hogy az újabb generáció kiképztessek, s ezzel iparunk kifejlesztése előmozdítassék, senki sem gondoskodott. A törvényhozás negatív álláspontot foglalt el iparunkkal szemben s a pozitív alkotásokat iparosaink jóakarátára, teendőik s kötelességeik felismerésére s azoknak megvalósítását saját erejükre bízta.

A szabadelvű haladás ezen téves felfogásával naturál theoria emberei nem vették figyelembe hazánk iparosainak műveltségi állapotát, iparunk fejletlen voltát; felelték, hogy az iparos élet és tevékenység fejlesztése és emelése nélkül nemzetgazdaságunk emelése körül tett minden erőfeszítés csak egyoldalú s érdemleges sikerre nem vezet. Az államnak szakemberekre lévén szüksége, azokat nevelni az állam feladata. Ennek teljes tudatában az állam pozitív alkotásokhoz fogott, a tudományos pályákra való szakképzeltetés terjesztése örvedetes lendületet nyert — csak iparunk kifejlesztése, az új iparos nemzedék továbbképzése körül nem mutatkozott semmi kísérlet, semmi érdeklődés. Pedig ekkor iparunk hasonló volt az üvegázi növényhez; gyöngéd gondozással be kellett volna várni az időt, míg megerősödik; fokozatos s rendszeres intézkedésekkel oda képesíteni, hogy az iparszabadságra nemcsak jogosult legyen, hanem ozzal élni is tudjon: de ez nem történt s a kihirdetett iparszabadság verőfénye fojtóltag hatott a gyöngé cseméltére — fejletlen iparunkra.

És míg Európa nyugati államaiban a szabadipar behatala kifejlett ipart talált, oly ipart, mely a békés századok, a gondos és előrelátó államfők és maga a társadalom által is támogatott: addig nálunk oly ipart talált, mely a megelözö századokban, a viharos szabadságharczok és török elleni küzdelem zajában ki nem fejlődhetett. Sőt teljesen aláhanyatlott volna, ha a középkori cégrendszer fegyelme nem örködött volna a tisztés ipar jó neve fölött. S most ezen törvény behozatalával szétrobbantottuk a cégrendszert, mely elavult bár s veszélyes kinövésével károsnak bizonyult ugyan, de egyszersmind azon egyetlen önkormányzati intézményünk volt, melynek korlá-

tain belül csekély bár, de mégis meghatározott mederben folyt a segítédek és tanonczok szakszerű kiképzése — iparunk fejlesztésének egyedüli létalapja.

A cégrendszert eltörölve, ezzel együtt megszűnt ennek fegyelme, mit modernbb intézkedésekkel nem pótolunk s nyíltan kimondhatjuk: hogy iparunk fejlesztése épen ez által lön teljesen a véletlenségre bízva. Az új nemzedék szakmai kiképzése fölött senki sem örkődik; a cégrendszer időszakában divott tanonczvizsgák helyébe újabb s a kor igényeinek megfelelőbb vizsgák be nem hozattak; s mivel póttolatott a vándorlás üdvös intézménye? semmivel.

Ne csodálkozzunk tehát azon, hogy a beállott féktelenség, rendszerelenség csak rosszat szühetett. Az ebből keletkezett bajokról hét éves keserű tapasztalatok meggyőzőbben szólnak bármí ekészölésnél. A jó munkások száma évről-évre roppant mérven fogy; s hogy a hanyatlás jészítő nagyságában meg be nem állott annak köszönhetjük, mert mesterek és munkavezetők a régi cégrendszer fegyelme alatt képeztek. S mit szólunk az új nemzedék ismeretköréről — ez a legszomorubb képet nyújtja; holott ma a szakszerű képzettség mellé az újabb vívmányok itt-ott némi, másutt teljes tudományos készséget is követelnek. A mai kor iparosának nemcsak szilárd s jó munkát kell készíteni, hanem annak tetszetős s hovatovább művészi formát is kell adnia, s e mellett üzletének kereskedelmi oldalát racionalis módon kell ellátnia. Ezen sokoldalú követelménnyel szemben tény az, hogy tanonczaink az elemi ismeretek fokán sem állanak, legnagyobb része soha iskolába nem járt, s ki járt, inasodása alatt elfeledte azt is, mit a népiskolában tanult.

S míg nálunk az állam negatív rendszere s a társadalom bünös közönység — tisztelet a kevés kivételnek — iparunk fejlesztését teljesen a véletlenség karjába dobta, addig Ausztriában évtizedekkel, Francia- és Németországban pedig évszázaddal megelőzőleg viruló iparos oktatás hirdeti az államok és társadalmak pozitív alkotásait az iparfejlesztés terén.

Sokáig Franciaország volt o téren a többi állam utánazandó példányképe. Belgium, Anglia, Németország és a legközelebbi tízedekben Ausztria siettek az iparos oktatás szervezésével Franciaország nyomába hágni. Roppant pénzalozatokkal s lázas tevékenységgel állítottak fel ez államokban az ipariskolák, még pedig fokozatos rendszerben: to vább képző iskolák esti és vasárnapi tanfolyammal, iparos és kereskedelmi oktatással, nyílt rajztermekkel; iparos középiskolák az egyes iparágak munkásainak és munkavezetőinek kiképzésére; tanműhelyek az egyes specialis iparágak kifejlesztésére s végre műiparis-kolák, melyeknek feladata: hatni az egyes iparágak művészei irányú fejlesztésére.

Ezek mellett az egyes államok központjain felállított mű- és iparmuzeumok rendkívül előnyösen hatottak az iparnak művészi fejlesztésére. S mit előbb kell vala megemlítenem, azon rendszer, melynek értelmében az iparos oktatásban mindenütt a rajz, illetőleg a mintázás viszi a vezérszerpepet.

(Folytatása következik.)

A takarékmagtárak.

Az anyagi lét fenntartása egyesek, főleg családoknál, nagy gond- s fáradsággal jár; e téren a kenyér nagy szerepet játszik, melynek nagyobb mérvű fogyasztása nyomort, éh-halált szül. Ha ennek biztos övszerét az egyiptomi József története nem is állítaná szemünk elé, már az ezredéves tapasztalás, számos rémitő jelenettel arra oktat, hogy a bőtermésű években a bekövetkező szükség napjaira gondoljunk, s az ellen idejekorán biztosítsuk magunkat.

A mennyiben azonban az előrelátás ezen szükségét az egyesek fel nem ismernek: a község előjáróinak, nem különben az ország kormányának nemes kötelességeihez sorozandó, hogy alkalmas időben községi magtárak felállítását szorgalmazzák, s ez által a néptömeg nagyobb részét az inség ellen lehetőleg biztosítsák.

Ha kormányaink ily módon a nép vitalis érdekében, jobb évek áldásai közt, az anyagi lét ezen első szükségéről előrelátólag gondoskodnak; a takarékmagtárakban, saját emberségünkben már bírnánk egy megbecsülhetlen közvagyont, s nem jövünk azon szomorító helyzetbe, hogy drága inségkölesónhöz folyamodjunk, melyben tapasztalás szerint, fájdalom, kevés a köszönet. — Az 1814. és 1863-ki inségből, eddig még semmit sem tanultunk, mert saját kárunkon sem okultunk.

A nemzetgazdaszatnak ezen első axiómájára, melylyel eddig mitsem törődünk, figyelmeltet egy vidéki lap, melynek a hálállan politika nem kenyerre, annál talpra esetebbek fejtegetései a társadalmi kérdések s hiányok fölött. A kassai „Felvidéki Közlöny“ című lap f. év okt. 22-ik számában e cím alatt: „Közszégi magtárak“ ezeket olvastuk:

„H. — Most, hogy inségnek, éhségnek küszöbén állunk, eszünkbe jut ismét, mily jók lennének azok a községi magtárak.

Az egész felvidéken rossz termés volt; sok helyen még burgonya sem termelt.

A nép éhenhalással fog küzdeni.

Éhség idején — mint mondám — mindig eszünkbe jut, hogy községi magtárakat kellene berendezni.

Minden helységben egy közös magtár, melybe minden gazda birtokához mérten bizonyos mennyiségű gabonát tesz le, melyet

azután évenként, aratás után ujonnan termelt étellel cserél fel.

Az egész környéken, a tél folyama alatt, de nevezetesen tavasz felé érezhető lesz a nyomor, s némely vidéken határozottan éhen fog halni a szegény nép.

Nem így lesz ez Szikszón!

És miért? Mert Szikszón van községi magtár.

Ha a szikszóiak meg fognak szorulni, ha elfogy ez idén termelt silány élet, — oda mennek a községi magtárba — és kiki kivészi szükségletéhez mérten a maga részét.

Sőt többet is vehet ki, mint a mennyit annak alapítása alkalmával betett, — és a mennyit évenként aratás után kicserélt, mert a szikszói községi magtárban, annak keletkezése óta fel is szaporodott a gabona.

De hogyan? Igen egyszerű módon!

Ha valamely gazda, az elmúlt évek folyama alatt terméséből többet talált adni, mint kellett volna, avagy pedig ha silányabb termése volt, — szóval, ha tavaszra kifogyott az ételből, kölesönként vehetett ki mindig a magtárból annyit, a mennyire szüksége volt.

Ezen kölesön fejében azután csekély kamatot fizetett be a magtárba ugyanazon gabonanemből, természetben.

Ezen szemben befizetett kamat, az évek hosszu során úgy felszaporodott, hogy a magtárban nagy mennyiségű élet hever.

Annyi, hogy a szikszóiak nem fognak halni, — annyi, hogy vetőmagban nem fognak hiányt szenvedni.

Inséges évek alkalmával sok községben lett megpenditvo azon eszme, mikép jó volna ilyen közös magtárakat alapítani.

Rákövetkeztek azonban a bö esztendőik, a mikor azután senki sem gondolt ezen eszme létrehozatalára.

Erős akarat kell ehhez, egyetértés — vagy pedig egy jóakaró emberbarát, egy erőlyes férfiú.

De meg lelkiismeretes, becsületes kezelés. E közérdekű ügyben, bővebb utbaigazilást kérve, ezekről értesültem: a szikszói takarékmagtár 1860—62 években részvényes társulat állat jött létre, egy részvény két véka rozs s 1 frt készpénzben; hatásköre nem csak Szikszó városra, hanem Abauj alsó vidékére is kiterjed; s már az 1863-ki szárazság okozta inségben, felette áldásosnak bizonyult. Azóta is, ambar sok nehézség- s viszontagsággal küzdve, üdvönsök s életrevalónak ismertetik. Alapítókéje 1106 hektoliter rozs. — Önségilyző-egylet levén, kölesönt ad első rendszerben a részvényeseknek, ha felmarad, kellő biztosíték mellett, bármely szükölködőnek. — Alapszabályai a kormány által helyben hagyattak.

A provisorium alatt 60—70 frt volt évi adója. A jelenlegi korszak 139 frt 92 kr-ra emelte évi adóját.

Az ország s kormány jól felfogott érdeke azt követelné, hogy ily közhasznú vállalatok adómentessé tetessenek, s ily kedvezmény által mások is hasonló vállalatokra ösztönöztesse. Ily módon az önségilyre szoktatva a nép, nélkülözhető lenne az inségkölesön, melynek nagy kamatait az elszegényedett adózó nép kénytelen fedezni a külföldi pénztervezérek boldogítására!

N.-Beeskerek rendezett tanácsu város építkezési és szépítészeti szabályainak tervezete.

(Folytatás.)

III. RÉSZ.

Magára az építkezésre vonatkozó rendszabályok.

17. §. Az építkezési tulajdonosok építkezéseiket csak a fennálló törvények értelmében erre jogosított személyekre bízhatják, és az építkezés vezetőjének személyében történt változást a városi tanácsnak bejelenteni tartoznak.

18. §. Az építkező tulajdonos az építkezés kezdetét az építési bizottságnak és a kapitányi hivatalnak legalább 48 órával előbb a kellő felügyelet gyakorolhatása s egyszersmind a végből tartozik bejelenteni, hogy a nyilvános közlekedés s közvilágítás érdekében, a csatorna nyílások kellő betakarhatására nézve s általában közbiztonsági és rendőri szempontból a szükséges intézkedések megtéethessenek.

Új építkezéseknél, vagy utcaik felé nyíló épületek átalakításánál mindenkor a szokásos éji jelvények alkalmazandók.

Ha az építkezés telken kívül építési anyagok és szerek, különösen éjnek idején szabadon hagyandók lennének, ez a városi tanácsnak a szükséges hely kijelölése és világító lámpáknak az építő által leendő felállítására tekintetéből írásilag bejelentendő lésszen.

Az utcán homokot hanyatni, — meszet oltani, és vakolatot készíteni különös engedelem nélkül tilos.

Az építkezési hely mindenkor a városi tanács utasításához képest a belvárosban deszkafalal bekerítendő; a régi épületek lebontása alkalmával támadt omladék a szomszédságnak terhes por elmellözése végett facsatornákon hanyatoló le, vagy pedig leborandó s a helyszínéről 8 nap alatt eltávolítandó. — Építési anyagot az utcán lerakni, csak kivételes esetekben, az építési engedélyben meghatározandó időre, és az utca szélesség legfeljebb $\frac{1}{4}$ részének igénybe vétele mellett engedélyezhető.

Az alapzatok kiásása, vagy állványok felállítására alkalmával a légszusz-csővekre különös figyelem fordítandó és a hol ily csövek elő-

fordulnak, a munka azonnali beszüntetése mellett ez a mérnöki és kapitányi hivatalnak bejelentendő; mely munkák csak az illető részéről ingyen kiküldendő szakértők felügyelete alatt folytathatnak.

19. §. Az építés vezetője felelőség terhe alatt csak jó és tartós építési anyagot tartozik műszaki módon felhasználni.

Vályogtéglák vagy verfal alkalmazása a belvárosban tilos. A külső városrészekben történendő építkezések akkép viendőkk keresztül, hogy az alapzat legalább 60 cm.-re a föld szintétől, tömör anyagból, mésszel építve legyen, és a padgerenda alá minden esetben téglasar alkalmazassék.

Rosz, a bizottság részéről meg nem felelőnek talált építési anyag befordítása tilos, s az ily anyag szükség esetében a szállító által és költségén az építkezés színhelyéről eltávolítandó.

20. §. Minden épületnek magában is fennállhatónak kell lennie; s e ebből a szomszéd épülete felé a pinczétől a fedélzetig zár vagy is határfalal ellátandó.

21. §. Lakházakat 3 emeletnél magasabbra építeni tilos. Bármely laképületet 18 méter, a földszinti talajból a főparkányzat felső szeleig számítottnál nagyobb magasságra építeni nem szabad.

Bebolozott helyiségek 5 m. belső mélységig és 4 m. egyenes földeménnyel ellátott helyiségek legalább 3.2 m. urbani magasságra építendő.

Ha 5 méternél mélyebb helyiségek építetnek, akkor a bebolozottak legalább 4.0 méternyi, az egyenes földeménnyel ellátottak legalább 3.5 méternyi belső magassággal bírnak.

A külvárosokban a laképületek 3 m. magassággal építhetnek.

22. §. Építendő új házakban a földszinti lakhelyiségek padozata az utca végeleges lejtmereti magasságánál legalább 60 cm. magasabbra fektetendő, mely lejtmereti magasság alapján a kapuküszöb magassága is megállapítandó.

Ott, hol az utca lejtmerete még szabályozva nem lenne, a földszinti padozat az utca végeleges lejtmeretének megfelelő s a mérnöki hivatal által kitézendő magasságra fektetendő; a kapuküszöb azonban ideiglenesen is lefektethető; de mihelyt a szabályos megtörtént, a háztulajdonos háza kapuküszöbét azonnal a meghatározott magasságra köteles fektetni.

Ha régi házak átalakítottak, vagy azokra emeletek építetnek, a háztulajdonosok a földszinti talajt és kapuküszöböt az utca végeleges lejtmeretének magasságára fektetni kötelesek.

23. §. A lakrészek száma az építkező tulajdonos kívánságához képest állapíthatatik meg.

A ház földelzetében lakásokat alkalmazni tilos.

Az utca lejtmeretén alul tervezett helyiségek ott, hol a helyi viszonyok ezt követelik, tökéletesen jól égett téglából, kemény és jó minőségű köböl vízhatlan vakolattal építendő, kívülről pedig a földben fekvő egész részükben vízhatlan vakolattal bevonandók.

Pinczelakásokul ily földalatti helyiségeket csak úgy szabad használni, ha urbani felmagasságukkal az utca lejtmereti vonalán felül állanak, vagy hol legalább egy oldal egész úrmagasságával a világosságban áll; műhelyekül vagy istállókul használni kívánt földalatti helyiségek pedig úgy építendő, hogy azoknak földeménye az utca végeleges lejtmereténél legalább 60 cm-rel magasabbra fektessék, a kellő világosságról és szellőztetésről gondoskodva legyen, és az istállóknál különös gond fordítások arra, hogy a hűgy a falazatot át ne járja, és aknak és szivattyú által mindig akadály nélkül távolíthatassék el.

24. §. a) A magánhasználatra szolgáló nyílások köztér vagy utcaterületen megnyitni tilos.

b) A köztér területére eső szelelőnyílás az épület határfalától a járdára, 12 m. vagy ennél szélesebb utcákban egy lábnyira, 12 mnél keskenyebb utcákon fél lábnyira terjedhet; minden ily nyílás sűrű vasrostélylyal ellátandó és zárva tartandó.

Az épülettel közvetlenül összeköttetésben nem álló nyílások meg nem engedtetnek.

c) Ha a közlekedés igényei vagy egyéb köztetekintetek a hatóságilag engedélyezett nyílások megszüntetését szükségessé tennék, az épületek tulajdonosa tartozik az e részben a városi tanács által neki kézbesítendő meghagyó végzés szerint azonnal eleget tenni; ellenkező esetben a megszüntetni rendelt nyílások a fél költségeire hatóságilag fognak használatlanokká tétetni.

Lépcsőket az utcára kibocsátani tilos; létezők a hatóság felügyelete után azonnal eltávolítandók. (Folyt. köv.)

A „Nagy-Beeskereki dalárda“ rendkívüli közgyűlése.

A vasárnap f. hó 23-án esteli 5 óra második ízben egybehívott rendkívüli közgyűlés sem igen örvedett tömeges látogatottságnak, bár erre a meghívás mindkét helyi lapban, és így elég széles körben tétetet közzé. Egyetli elnök úr szívélyesen üdvözölve a megjelent tagokat, és a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítván, mindenekelőtt az alakuló közgyűlésből szereltt főispánunkhoz menesztett 6 tagú küldöttség nevében jelenti, miszerint ugyanez nyert megbízatásának megfelelő főispán úr Ó Méltóságát az egylet védnökségének kegyes elfogadására felkérte, ki is a bizalmat megköszönve, a védnökséget teljes készséggel elfogadta nem csak, de ígérte, hogy ifjú egy-

letünk minden irányú érdekeit töle telhetőleg mindenkor előmozdítandja. Derék, szeretet főispánunknak egyetünk iránt tanúsított eme nemes hajlama nagyban fokozta az egyet tagjainak irányában táplált tiszteltetését, szeretetét és hódolatát, mely közérzetet az egyleti elnököknek a védnökség elfogadását illetőleg tett jelentése után, zajos eljenkiállításokban nyilvánult.

A közgyűlés folyamán mindenekelőtt a kormány felvétele s illette annak fizetendő évi díj megállapítása került szövegére, mely tekintetben indokolt indítványra egyhangúlag elhatározott, miszerint a karnagyit teendő teljesítése s illette a dalárda vezetésére a javaslatba hozott pályázati eljárás felfüggetelése mellett egy helybeli szakavatott és a várakozásnak megfelelő minőségű bíró egyén vétecsék fel, ennek évi rendszeres fizetése 400 forintban állapítván meg. — A közgyűlés ezen határozat hozatalánál szem előtt tartva a dalárda szervezésével járó kezdeti nehézségeit, számolt a fenforogó viszonyokkal, és ezekből kifolyólag igen helyesen küzdötte le azon némely körökben hangsúlyozott balelőltetést, mintha a dalárda fennállása és felvirágzása épen egy idegen karmesternek személyéhez volna kötve; mert bizonyára vannak körökben oly egyének, kik nem csak az e részben elvállalendő hivataluknak szakszerűleg eleget fognak tenni, de ellenkezőleg társadalmi letünk és haladásunk öntudatában, csupán a közérdekek által vezéreltetve a dalárda ügyét erőlyesen felkarolandják, és kiknek személye azonkívül társadalmunk minden osztályában köztiszteltetettel találkozók.

A választmány által elkészített és 1880. évre szóló költségelirányzat a választmány indítványától némileg eltérőleg, az egyes bevételi és kiadási tételek jogcímeinek részbeni megváltoztatása mellett, megállapítván, a dalárda összes bevétele 1880-ik évre 987 frt 14 kr., összes kiadása ellenben 860 frt lett előirányozva, és így az első évi tiszta pozitív jövedelem a kiadásokat 127 frt 14 kr. kkal meghaladván, a dalárda szervezkedésének első évében, — a netán általa rendezendő mulatságokból befolyó jövedelmeket ide nem számítva, — máris 127 frt. 14 kr. alapke felett rendelkezik.

Ezután elnök jelenté, miszerint az utolsó választmányi ülésből egy háromtagú küldöttség bizott meg a dalárda részére alkalmas helyiség kiszemelése és illetteg felvételével, mely küldöttség magát a Pest város című szálloda bérője Erdődy Márton úrral érintkezésbe tévén, a jelzett szálloda földszintjén egy terem és egy mellékszobát vett ki, mely helyiséget a fentnevezett bérő a dalárda állandó használatára ingyen hocsajtolta az egytel rendelkezése alá. — Eme jelentés zajos eljenzéssel fogadtatván, Erdődy Márton urnak egyhangúlag jegyzőkönyvi köszönet nyilvánított, és erről ugyanó jegyzőkönyvi kivonatban értesített a rendeltetett. Fogadjja Erdődy úr, ezen a dalárda iránt viseltetett kiváló érdeklődése jeléül tett nagylelkű elhatározásáért ez uton is hálás köszönetünket.

Ezekkel a jelen rendkívüli közgyűlésre megvitatás alá kiltet tárgyak sorozata kimerítve lévén, elnök a tagokat netáni indítványok tételére hívja fel, mire Kulifay Lajos városunk köztisztviselőben és szeretetben álló polgármestere azon indítványát és illetteg bensű óhaját fejezi ki, miszerint vajha nem sokára megkezdene ifjú dalárdánk tényleges működését, ez által a szeme elé kitűzött csel felé haladva életképességéről és társadalmi hivatalának fontos és lelkiismeretes betöltéséről tanubizonyosságot adván!

Minden szép és nemesért mindenkor buzgón lelkesülő derék polgármesterünk fenti óhaját mi is tiszta szívünkkel osztjuk és kívánjuk, hogy ezen óhaj közönségünk kebelében is hintse el a korszerű haladás magvait, hogy ez által a dalárda fenállása hatékonyan előmozdítván, ennek felvirágzását azon fokra emelje fel, a midőn a dalárda fennen ragyogtatván a testvériség és egytelértés zászlaját, büszkén mondhasza el magáról, hogy társadalmi létünk érdekében szeme elé kitűzött magasztos hivatását fényesen betöltötte. S. J.

HIRHARANG.

* **Személyi hir.** Hertelendy József ő méltósága f. hó 26-ikán hivatalos utjából városunkba érkezett.

* **Érdekes előadás.** Jövő hó 3-án a gymnasiumi épületben tartandó kísérletekkel egybekötött természettani előadásra a közönség közt nagyban folynak a készülődések. Arra nézve, hogy a közönség meglegedetten fog távozni eleve garantált nyújt Szathmári tanár úr neve, ki fáradhatlan szorgalma által már is szép virágzásra emelte a természettani szertart. A közönség nemcsak önmagának szerez élvezetet, de tömeges pártolás által a gymnasiumi szertart is gyarapodik, mivel a befolyandó összeg tisztán e czélra fordítatik s buzdításul fog szolgálni több ily előadás megtartására; tehát azok, kik élvezetes órákat akarnak maguknak szerezni, el ne mulasszák ez előadásokat. Az előadás, melyre jegyek a főgymnasium igazgatójánál válthatók, délutáni 5 órákor veendő kezdetét.

* **Figyelmebe azoknak, kiket illet.** Mintegy két hét előtt szólaltunk fel e lapok hasábjain azon hanyagság ellen, melyben városi utaink kezeltetnek. Például felhoztuk az ellenémi utat, mely városunk alatt oly elhagyott állapotban van, hogy legkisebb esőzés után is lehetetlennek válik a közlekedés. Ugy látszik ezen figyelmeztetésünk teljesen kike-

rülte az illető közeg figyelmét. Nézzük, vajjon városunk más részén gondosabb kezek működnek-e? — Itt is meglátjuk mindenütt, hogy egy kéz vezeti azoknak rendbehözatalát, mert mindenütt ép oly elhagyatott, mint a fentebbi helyen. A temesvári kapunál még nagyobb gödröket szemlélhetni, mint az ellenémi uton; a kleki országuton pedig, hol a lecsapolás történt, az árok félig nyitva van. A zsigmondfalvi kapunál nagy erélylyel összehordatták ugyan a homokot három sorjában is, de az még most is oly állapotban van, mint a hogy oda hordták; tehát a mit dolgoznak, annak sincs haszna. Ily kezelés mellett nem csoda, ha eviczkelünk a sárban.

* **Egy zsidó rabbi magyar szónoklata.** Nagy-Becskerek városa izraelita hitközsége, a kor kívánatának és a hazafiaságnak egyaránt hódolva, elhatározta, hogy oly egyénnel töltsék be a hitközségi állományt, ki elég biztosítékot nyújt arra, hogy a vallásoktatás mellett a hazafias érzetét is képes ápolni és terjeszteni hitorsosai közt. E czél elérésére több tekintély, mint a budapesti magyar érzelmű Kohn és a szegedi Löw rabbik ajánlatára alkalmat adott Klein Gyula rabbinak, hogy próbaszónoklatot tartson a helybeli imaházban magyar és német nyelven. Mindkét szónoklat tartalmi és alaki tekintetben egyaránt sikerült. — A magyar szónoklat az, melyről e helyen egy két szóval meg akarunk emlékezni. A józan szabadság, egytelőség és testvériség eszméiből kiindulva, fejtegette az érdemes rabbi mindazon kötelemeket, melyekkel a zsidóság a magyar hazának tartozik, mely más nemzetekkel együtt nagy részben másokat megelőzve, egyenlősítette őket, felhívja hitorsosait, hogy egyenjogúsítsák önmagukat is az által, a nyelvet, mely a nemzetet összetartja, teljesen elsajátítsák és terjeszték, hogy az a családi fűzhelynél erős gyökeret verjen, szóval: hogy magyarsodjanak. Ók, úgy mond, nem képeznek külön nemzetet és nem is czejjök arra törekedni, hanem csupán vallásfeleket, mely mint ilyen is köteles a többi felekezetekkel a jó egytelértést föntartani. — Az egész szónoklat csak egy érzelmeket kellett az összes hallgatóságnál, hogy t. i. oly képzett és hazafias egyén, mint Klein Gyula hitközségi, alkalmazása csak nyereség volna a helybeli hitközségre nézve.

* **Szerbek és horvátok.** Az újvidéki „Zaslava“ e hó 16-iki száma egy, Triesztben lakó „szerb hazafi“ tollából intéz nuntiumot a dalmát fiataleghez, melyben a szerbök ügye iránt társadalmi mozgalmat óhajtana előidézni a horvát iramlatl szemközt; óva inté a dalmát ifjúságot a horvátokkal való szövetségéstől, kiket nagyzással a szerbek iránti gyűlölettel vádol. A horvátokat oly népnek tünteti föl, a mely csakis a magyarokkal szövetségben Szent-István koronája alatt bir politikai jelentőséggel; mihelyt magokra hagytának: végük van, mert a szláv világban zérusok. A horvátok irodalommal nem bírnak, a nyelvük is szerb, s ha egy fölvilágosodottabb és szabadabb nép tagjai óhajtának válni, a szerbéségbe kell beolvadniok. A horvátok szolgák, s a dalmátok a szolgák szolgálva csak nem akarnak lenni? A szerb a szabadság s a függetlenség után vágyódik. A szerb független fejedelmek jó barátságban élnek Ausztriával, a szerbek tehát bátran rokonszenvezhetnek a szerbiai s a montenegrói szerbekkel.

* **Széchenyi Béla** kínai utazásáról a „P. C.“ újabb híreket közöl. Széchenyi Kia-yuan-szoroson át Ausi-Fanha s Tung-han-hienbe s innét Siningfua ért, hová jan. 27-én érkezett. Innen ismét több kirándulást tett északra Sing-Chiren és Fatung-Hienbe, továbbá az altini s chobzoni lamakolostorokba, délre Kumbumig s Kweite-ig a Huang-ho jobb partján s nyugotra Conkerr s a Kunkunra tő felé. Széchenyi nagy elismeréssel nyilatkozik a kínai hatóságokról, kik nehéz utja alatt az égő homok- s kavicspusztákon nagy segítségére voltak. Maga s kísérői kielégítő egészségi állapotban vannak. További terveiről Siningfuból irt leveleiben nem ír semmit, de úgy látszik, mintha Szechuanon át akarna Tibetbe menni.

* **Abd-el Kader** a negyvenes évek algieri néphőse csakugyan meghalt, Damascusban, élte 72 évében. Egy óráni marabut harmadik fia volt. Mascaraban született 1807-ben és hosszú évekig Algiernek fanatikus és győztes vezére volt egy a törökök, mint a francziák ellen. Ez utóbbiaknak sok bajt okozott, de 1847-ben hatalomra jutott. III. Napoleon, mikor trónra lépett, megkegyelmezett neki és szabad lábra helyezte. De előbb meg kellett igérnie, hogy többé nem fog fejevett Franciaország ellen. Abd-el Kader Brüsszels ment, de ezt a várost 1855-ben egy földrengés elpusztította. Azóta Abd-el Kader Damaszkusban lakik. Midőn 1860-ban Szíriában a druzok fellázadtak, ő a keresztények pártját fogta és ezért Napoleon a becsült rend nagy-keresztjét adományozta neki. Majd 1863-ban bejárta Egyiptomot, megnezte a sueci csatorna munkákat és Mekkaba zárandokolt. Halála napjáig 100,000 frank nyugdíjat kapott a franczia kormánytól.

* **Postahelyiség egy hordóban.** A korall- és szirtus észak-ausztráliai partokon gyakran fordul elő hajtörés, különösen az Uj-Genua és Ausztrália közt fekvő Torrent mentén, mely a tengeri utazások rémekép lett ismeretes. Ebben van a Booby sziget a 10.36 déli és 14.1 keleti vonalon s ezen van egy sajátos tengeri postahivatal. Az angol admirális gondoskodott arról, hogy az arra hajózók egy levelezékérnyét s megfelelő íróeszközöket találjanak. Egy magas zászlórúd jelzi e helyet, ennek tövében van egy nagy

hordó e felirattal „Postahivatal.“ Abban van papirus, toll és ténia, meg egy könyv, melybe oly megjegyzések teendő, melyeknek hasznát vehetik a később arra utazók. A hordó aljában van szivar, dohány, cukor, tea, só, hajókenyér, beszótt hus és rum; mindez a hajótörést szenvedetteknek van szánva. Az arra menő hajók a hiányt rendszeres potolják, úgy hogy e kis raktár folytonosan tele vagyon.

* **Az iszakosság meggátálása tárgyában** a zemlenmegyei gazdasági egyesület följelent az öszministeriumhoz, kérve, hogy hazánk mezőgazdaságára, a nép erkölcsi életére oly annyira karos hatású iszakosság megakadályozása végett a törvényhozás elé oly törvényjavaslatot terjeszsen, mely szerint azon földműveléssel foglalkozó minden egyén, aki munkás napon mások rossz példájára korcsnabban döszöl vagy megittasodva nyilvános helyen megjelenik: 1—50 frt terjedő bírsággal esetleg megfelelő fogsággal büntetendő; — továbbá hogy a 2 frtot meghaladó korcsnabosság bíróság behajthatlanak mondassék ki. Sajnos, hogy e tekintetben már is nem történt meg a kellő törvényhozási intézkedés, és hogy egyesek vagy testületek kénytelenek figyelmeztetőleg föllépni, hogy valahára gát vettessek ezen ocsmány bűnek, mely oly szegényfoltja hazánknak s a melylyel minden kárhözatos volta mellett sokan még a legnagyobb büntetéseket is megtegnai szokják.

* **A kabai zsidók taktikája.** A „Debr. Ellenőr“ beszéli e mulatságos esetet: Egy izraelita kereskedő buza s tengeri öszszeszárlására Kabára ment át, a hol minden öszszel szokott ily vásárlásokot eszközölni. Azonban midőn a kabai zsidók észrevették, hogy concurrensök ismét megérkeztek, eleve intézkedni kezdtek, hogy az idegen kereskedő elöl elzárják az utat. Mit tettek? Mindenekelőtt a városban valamennyi üres raktart kibéreltek előle, sőt mivel tudták, hogy az oda jövő orthodox zsidónál fogadhat kosztot, intézkedtek, hogy az idegen toladóki kereskedő az egész városban nem kapvón kóser enniavót, kénytelen legyen, ha másként nem, eleség hiányában a városból kitakarodni. E kényszerhelyzet következtében emberünk csakugyan néhány napig fölt tojjással élt, de mégis sikerült neki minden erőlködés ellenére czejját kivinni.

* **Kipisszegték a lord-mayort.** Halatlan botrány történt okt. 30-án a londoni lord-mayor hivatali szobájában. Egy citybeli könyvkereskedő kirakatában több zulu fényképe volt kitéve, mely a zuluakat nemzeti „vetközet“-ben ábrázolja. A rendőrség ebben erőlközeltséget látott és a kiadót, Nottage londoni városi tanácsost, a lord-mayor elé állította. A tárgyaláson első sorban arról vitalkoztak, elethivek-e az arczképek, csakugyan olyan hiányos-e a zulu nemzeti toilette. Több tanut hallgattak ki, a kik zulu földön járiak, többi közt a Standard, az Illustrated London News levelezőjét. Ezek megerősítették, hogy a rajz hü. A lord-mayor aztán fölvetta a kérdést, hogy a kiállított zuluk férfiak-e vagy nők. Heves vita után ezt is eldöntötték és a vádlottat fölmentették, de előbb a lord-mayor és a védő közt heves szóváltás folyt. Az ítélet kihirdetése után Nottage szóli skart. — „Hallgasson!“ rivalt rá a lord-mayor. A közönség a vádlottnak fogta pártját és hangosan piszszogott. „Ragaszkodom jogomhoz, mely itt, mint községi tanácsost megillette“, mondá Nottage. Szavait zajos tetszés követte. „Konstablér, tegye kötelességét!“ kiált a lord-mayor duhögve. A parancs nem teljesítetik. A zaj nötlönnő. A lord-mayor kémeig; zugás, piszszogés követi és utána kiáltják: „Gyalázat!“ A lord-mayor azonban visszajön és a terem kiürítését követeli. Az ellenvetések nem halatszanak a zajban. Erre a községi tanácsos rákiált a lord-mayorra: „London polgárai nevében vádolom önt, hogy megszegte kötelességét és szégyent hozott hivatalára!“ E szavakat nagy tetszés követte, de ezután a lord-mayornak sikerült a terem kiüríteni és a botránynak véget vetni.

* **A szultán pénzügyi operatiói.** Konstantinápolyból a következő mulatságos történetet írják: A nyugati országokban ez előtti időben hangoztatott azon elvet, hogy az államháztartásban megtakarításokat főkép az alsóbb hivatalnokok fizetéseinek reduciója által lehetne elérni, keleten gyakorlatilag fogana-tosították is. Törökország mélyen megrongált pénzügyi helyzetének javítása céljából az igazhivók ural indítatva érezte magát arra, hogy a különféle tárczáknál jelentékeny megtakarításokat eszközöljön. Minthogy azonban a maga részéről épen nem érzelt nagy kedvet ahhoz, hogy a jó ügy kedvéért vértanúvá csapjon föl, s egy férfi mint női udvartartásának megszorításától igen természetesen ir-tódzott, másrésztől azonban, hogy az európai hatalmak kívánságainak engedjen, vagy hogy legalább e tekintetben jóakaratu igyekeztet tanúsítson, a padisáh azon eszmére bukkant, hogy a deficiten alsóbrendű hivatalnokai fizetésének levonása által fog segíteni. E rendszabályt azonban nem lehetett oly könnyen keresztülvinni, mert a fizetést csak ott lehet reducalni, a hol azt tényleg ki is fizetik, már pedig ilyesmit széles Törökországban már régóta nem ismernek. Daczára mindennek, Abdul Hamid szultán, kiről ellenségei azt is sut-logják, hogy hülye, pedig találekony fej, behatolb gondolkodás után, melyben Said palota marsallja nagy segítségére volt, kisütötte, hogy még igen szép összeget lehetne megtakarítani, azáltal, ha ama kávé és dohány-adagok, melyekben az állam hivatalnokai hivatalos órájuk alatt részesülnek, visszatartatnának, s a rájuk fordított pénz a kaimék beváltására fordítatnék. Természetes, hogy a

szegény ördögök ezen nagyuri finnczopera-tiótól, mely elrabolta tőlük azt az egytelent, a mit hivataloskodásükért kaptak, nem voltak igen elragadtatva, fölmondták tehát a szolgáltatást, minek folytán Stambul összes nyilvános hivatalhelyiségei, a melyekben különben egész napon át nyüzsgő hivatalnokcsereg, teljes két napon át kongtak az ürességtől. Az igazgatók minden kérelmei és fenyegetései hasztalanok voltak, és így néhány miniszter indítatva érezte magát, hogy személyesen járjon közbe a szultánai a szobánforgó parancs visszavonására. Ez csakugyan meg is történt, s így Stambul hivatalai, köszönet a kávének és dohánynak, ismét megnepesedtek.

* **Audiphon.** Cincinnatiában Graydon tanár „Audiphon“-nak keresztelt készüléket talált fel. Ez áll egy kis electromicrophonból, melynek rezgő lemezéből zsinór szolgál ki, s ennek végeröl egy fadarabot, s az, a ki vele beszélgetni akar, keresztülbeszél az electromicrophonon. A süket ember szót megért, csupán arra kell ügyelni, hogy a zsinór feszes legyen. A süket tehát a füle helyett a fogával hall, azaz a hang a fogidegeken át közöltetik az aggyal. A Cincinnatiában levő siketnema-intézetben érdekes kísérleteket tettek. Egy teljesen süket leány, kívül a professor 25 lábnyi távolságból beszélt, szóról szóra ismeltette a mondottakat. Egy született siketnema kézzátékkal adta tudtul, hogy hangokat hall, de azok értelmét természetesen nem tudta. A készülék természetesen hasznavehellen azon esetben, midőn a halló ideg is tönkre ment, de ez a ritkaságok közé tartozik.

* **Egy amerikai fiu.** Lapunk egyi barátja, így ír az „J. W. Extrablatt“, ki Patti Sarollával Amerikán keresztül műutázást tesz, Lowellből, Boston környékéről okt. 16-rol a következőket jelenti nekünk: A Chesnut-utca 16. sz. házában lakik a Boston-Lowellvasut konduktora, Pondyll Fred, ifju csinos nevével, Jennyvel, és 11 éves fiával, Róberttel. Pondyll Fred ma szolgálaton van, a vonattal Bostonba ment, honnan csak holnap délután fog visszajárni. A kis Robert ma véletlenül 7 óra helyett 6 órákor jött haza az iskolából és anyját Grey Henrivel, atya egyik barátjával, a legbensőbb viszonyban találta. Róbert szóltanul a mellékszobába ment, elővette atya revolverét és az üvegajtón keresztül két lövést irányzott anyja kedvesére, ki rögtön halva rogyott össze. Atya becsületének megboszulóját behörtönözték, de a nép értesülven az esetről, kieszközölte kiadatását és hurrá-kiáltásokkal jarta be vele a várost. Ez aztán igazi amerikai fiu!

* **Igy eszik az ember falun.** Egy helységben dragonyosok voltak elszalávva. Az egyik nagyon urasodott egy parasz faluban. A paraszt közönyösnek mutatta magát. Midőn az ebédhez ültek, a katona kibuzta kardját hüvelyéből és maga mellé helyezte az asztalra. A paraszt a nélkül, hogy egy szót is szólna, kimegy a szobából. Nehány percz múlva egy nagy vasvillával tért vissza és az asztalhoz ülve azt szintén maga mellé tette. „Mit jelentsen ez?“ kérdi boszusan a hadi a paraszttól. — „Semmit se“, válaszol az, „minalunk falun az a szokás, hogy nagy késhez nagy villa illik.“ E szókra a dragonyos kardját a hüvelybe dugta és ez időtől fogva paraszt és katona a legjobb barátok voltak.

IRODALOM.

A „Magyar Lexicon“ 40—41. füzete a „Buckingham“ nével kezdődik és a „Cahier“ szóval végződik. A füzethez mellékelt rajzok egyike a nemzeti muzemot, a másik pedig Pest, Nógrád, Bacs-Bodrog s Hontmegyék címmercét tünteti fel. — Ara egy-egy füzetnek 30 krajczár.

A „Vasárnapi Ujság“ november 22-iki száma következő tartalommal jelent meg: „Baró Mednyánszky László“ (arczképpel). — „A gyöngyök keletkezése és egy régi magyar versezet a XVI. századból.“ Pethő Gyulától. — „Az első török szultán sirja“ (képpel). — „Az osztrák birodalmi tanács unneplýes megnyitása“ (képpel). — „A kardszfa.“ — „A Bounty lázadó.“ Verne Gyula regénye (képpel). — „Egyveleg.“ — „Az első látogatok.“ Munkácsy legújabb festménye (képpel). — „Pulszky Ferenc emlékirataiból. IV. Két bankárház eredete.“ — „Még egyszer a gyöngyösi kávé.“ Herman Ottótól. — Irodalom és művészet, közintézetek, egyletek stb. rendes hetirovatok.

A „Világkrónika“ című képes hetiközlöny 47. száma következő tartalommal jelent meg:

„A zsidó-emancipáció Romániában“ (képpel: Romániai zsidók). — „Királyi házasságok.“ — „Lovak szelidítése és idomítása.“ (Két képpel: 1. Amerikai vadlovak; 2. Rarey löszelidítő mutatója az angol udvarnál). — „V. Ferdinánd megkoronázatása előtt.“ — „V. E. jövevő fa.“ — „Egy szultán gyogyssze-rei.“ — „Kínai színház.“

A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadó-hivatalában (Budapest, egyetemutca 4-dik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb újság a magyar nép számára, fél-évre 1 frt. — E három hetilap melléklapja a „Világkrónika“ képes hetiközlöny megrendelési ára a „Vasárnapi Ujság“, „Politikai Ujdonságok“ vagy a „Képes Néplap“ előfizetői részére negyed évre 50 kr., félévre 1 frt.

Uj zeneművek. Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: 2-ik ábránd magyar dalok felett: 1. Befutta az utat a ló. Alaga Gézától. — 2. Hej beh szennyes ez a maga kendője. — 3. Sötét az éj. — 4. Szőke legény, piros barna leány, zongora kísérettel, hegedűre szerző Huber Károly. — Ára 1 frt 50 kr.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszéknek folyó évi november 26-án tartott nyilvános ülésben következő perek adtak elő:

- Előadó Dr. Duka László, kir. tszéki bíró.
181. sz. p. 1879. — Steinmetz Fülöpnek, a felszámolásban levő bánági szorb takaré- és előlegegyelet elleni pere 140 ft. 86 kr. és jár. iránt.
189. sz. p. 1879. — Preskity Péternek ugyanaz elleni pere 161 ft. 36 kr. és jár. iránt.
190. sz. p. 1879. — Muesalov György és Amaliának ugyanaz elleni pere 1335 ft. 52 kr. és jár. iránt.
191. sz. p. 1879. — Gligorovits Miklósnak, ugyanaz elleni pere 571 ft. 30 kr. és jár. iránt.
1940. sz. p. 1879. — A Rheinisch-Westphälischer Lloyd cégnek, Vukov Zsivkó ellen 4475 ft. 34 kr. és jár. iránt.

7445. sz. p. 1879. — Finkelstein Adolf és Deixner Lipót bejegyzett kereskedőknek Bergl Vilmos elleni pere 650 ft. és jár. iránt.

APRÓSÁGOK.

A fényképésznél.
— Ugyan kérem fényképész úr, fesse le az apámat.
— Hát hol van? Hiszen soha sem láttam!
— Nem tesz semmit. Öreg bajszos, szakállas ember.

Két hónap mulva újra beállít emberünk a fényképészhez, ki megfelelően jámbor emberünk megrendelésének, egy öreg arczot elöntető képpel áll elő.
— Az ám, csakugyan! Kiállt föl a derék fiu, pompásul van eltalálva. Hanem azt még sem hittem volna az apámról, hogy a hét hónap óta, midőn meghalt — annyira megváltozott!

Mi a malheur?
— No de most! Találok egy bugyillást, melyben van harminczöt forint. De hát mit csinálok én 35 forinttal, mikor holnap negyven forintot kell fizetnem házbéért. Már látom, hogy kénytelen leszék öt forinttal a saját édes zsebéből — adós maradni.

A művészet csirája.
— Nézzé lelkem komámasszony, milyen gyönyörűen fest az én fiam. Ugy-e pompás?
— Az ám lelkem. Nagyon szép karos gyertyatartó.
— Gyertyatartó? Nagyszerű! Hát olyan elegánsul festette azt a tölgyfát, hogy szinte karos gyertyatartónak látszik! Puszi, te művész-jelölt!

Mikor nem tudjuk valakinek az állását.
Három úr találkozik együtt; megtörténik a bemutatás.
Van szerencsém bemutatni önnek K. L. ügyvéd urat, s önnek M. N. — alperes urat.

Argumentáció.
— Nos Lebegi úr, én fölfogodom önt utazónak havi 100 frttal.
— De uram, mit gondol, hiszen csak egy páholy 10 frt!

Rendőrség előtt.
— Van önnek igazolványa?
— Igenis, hogy van, felel a fráter s kihuzza zsebéből a saját arczképét.

— Ej, ez mitsem igazol!
— De igen: azt, hogy az én vagyok. Mert ha nem én volnék, hát fotografizhatták-e volna mést helyembe olyanra, mint én vagyok? Nem; tehát a fotografnál saját személyileg ültem én, miből kitűnik, hogy más nem lehet én s én nem lehetek más. Ez világos.

A miniszteriumban.
— Hallottam Soványosi díjok úr, hogy ön apa lett. Gratulálok.
— Köszönöm tanácsos úr, de jobban szerettem volna, ha irnokká lettem volna.

Egy nagy korbély minap korán reggel beállít egy schnapsbutik-ba s egy pohár körmenymagos likőrt rendel magának. Mikor kiitta, azt mondja a butikosnak, hogy tartsa máskor bolonddá a nagyapját, nem volt ez sem körmenymagos, sem likőr, hanem egyszerű rosztopin.
— Az igaz, most veszem észre, hogy más palackból töltöttem, de hisz nem baj, tessék azt gondolni, hogy körmenymagos volt.
— Jól van, — viszonzá a korai vendég s menni készül.
— Uram kérem, még nem tetszet fizetni!
— Tessék azt gondolni, hogy már fizettem.

H I R D E T É S E K.

8266. sz. csőd 1879. **Csődhiadmény.** (185—31)

Kokits József nagy-beckereki bejegyzett kereskedő ellen saját kérelmére a csődület elrendelvényén, felhívának mindazok, kik vagyontukott ellen bármennyű követeléseikkel vagy igényekkel bírnak, miszerint ebbeli — a szükséges bizonyítványokkal felszerelt csőd- vagy igénykereseteket a mai naptól számítva 1880. évi január 21-ik napjáig terjedő záros határidő alatt annál bizonyosabban mutassák be, mert különben a később benyújtandó keresetek vagy bejelentvényeknek hely adni nem fog.

Együttal közhírré tételik, hogy perügylőül Manojlovits Miklós ügyvéd, ideiglenes tömeggondnokul pedig Szávit István helybeli ügyvéd kinevezetett.

Az 1840. évi XXII. t. cz. 51. §-ában érintett intézkedések megtétele végett a csődhitelzők 1880. évi január 22-ik napjának délelőtti 10 órájára ezen kir. törvényszék pertárába meghívának.

Kelt a nagy-beckereki kir. törvényszék mint csőd-bírósnak, 1879. évi november 22-én tartott üléséből.

Váradly Mihály,
kir. tszéki elnök.

8958. sz. 1879. **Arverési hirdetmény.** (178—33)

A n.-beckereki e. f. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tételik, hogy Issekutz Antal nagy-kikindai lakos végrehajthatónak, Selusvacsky Macza és Mara, valamint Popov Dina, Mita, Gyoka, Trifon és kk. Popov Fülöp által képv. nehaj Popov Szima és neje szül. Sztójadinov Persza hagyatéka végrehajtást szenvedők elleni 716 frtnyi tőke követelése 200 frtnyi kötbér és jár. iránti végrehajtási ügyében Selusvacsky Macza és Mara házánál lefoglalt két, 25 frtra becsült barna ló, egy 10 frtra becsült régi kocsi, valamint a hagyatéki háznál lefoglalt két 30 frtra becsült fakó ló, egy 15 frtra becsült barna ló, egy 10 frtra becsült régi kocsi és egy 6 frtra becsült hibás vasekből álló ingóságok, az ingatlanokra kitűzött árverés első határidejében, az ingatlanok előtt, becsáron alól is, azonnali készpénzbeni fizetés iránt, továbbá a szerb-íttebei 375. sz. tjkönyvben A. I. (707-708.) r.-. és 361. ösz. sz. a. foglalt ház, tartozékai 504. □-ölnyi épülethez, udvar és kertnek 150 frtra becsült felelő, — az ugyanott (1385-1386.) 1844., 2302., 2756., 3344., 3799., 4251. és 4572. r.-sz. a. foglalt negyed urb. teleknek 1135 frtra becsült felelő, — az ugyanott 4867/298. r.-sz. alatt foglalt 286 □-ölnyi pótkertnek 12 ft. 50 krra becsült felelő, és az ugyanott 5325/204. r.-sz. a. foglalt 200 □-ölnyi kenderföldnek 12 ft. 50 krra becsült felelő álló ingatlanok az 1879. évi december 16-ik napján, délelőtti 10 órakor mint első, és 1880. évi január 16-ik napján, délelőtti 10 órakor, mint második határidőben, az ingóságokra nézve a helyszínen, az ingatlanokra nézve Szerh-íttebe községében megartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladandó fognak, u. m.:

1-szor. Kiküldési ár a fennebb kitélt becsárak, melyeken alul az első árveréskor az árverésre kitűzött birtokok nem, a második árveréskor azonban azokon alul is fognak eladandó.

2-szor. Árverezni kívánók végrehajtható kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, vagyis 15 frtot illetőleg 113 frt 50 krt, 1 ft. 25 krt. és ismét 1 ft. 25 krt készpénzben, óvadékképes papírban vagy takarékpénztári könyvekben, melyek a megajánlott, vételár első részletének lefizetésekor kiváltandók és a kiküldött kezéhez leteendő.

3-szor. Vevő köteles a vételárt két egyenlő részletben, és pedig: az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a második részletet ugyanazon naptól számítandó 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 8% kamatokkal együtt ezen kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál előre kieszikölt utalvány alapján a nagy-beckereki m. kir. adó-mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

4-szer. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napjával tűzkar ellen biztosítani.

5-szor. Az árverés után azonnal vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.

6-szor. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7-szer. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekelte felek bármelyikének kérelmére, a prts. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének

elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsáthatni és csupán egy határidőnek kitűzése mellett az előbbi becsáron alul is eladandó fog.

Felhívának azok, kik az árverésre kitűzött javak iránt tulajdoni vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy e részbeni kereseteket a hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. tszék telekkönyvi osztályánál nyújtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíthatni.

Végül felszólítanak azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen királyi törvényszék székhelyén, vagy annak közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviselők végett helyben megbízottak rendelkeznek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentésk be ellenkező esetben Manojlovits Miklós nagy-beckereki ügyvéd, mint hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

Kelt a n.-beckereki e. f. kir. tszék telekkönyvi osztályának, 1879. évi október 8-án tartott ülésében.

482. sz. k. 1879. **Pályázat.** (179—33)

A megye tekint. bizottságának 1876. évi nov. 20-án 426. sz. a. kelt határozatával Román-Écska, Német-Écska, Lukácsfalva és Zsigmondfalva község — Román-Écska székhellyel — egy orvosi körbe osztaltot.

Az 1876. évi XIV. t. cz. 43. és 143. §-hoz képest ezen körorvosi állomás választás utján betöltése f. évi november 30-án d. e. 9 órakor a körorvos székhelyén azaz: Rom.-Écska községében fog eszközöltetni; az egyes látogatásért a képviselő testület határozatával megállapított díjakon kívül a fenttisztelt bizottsági határozattal az évi rendes fizetés 500 frtot tesz.

Felhívának ennél fogva a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig, alólirottal nyújtsák be.

Kelt Nagy-Beckereken, 1879. évi november 9-én.

Bakalovich Ágost,
szolgabíró.

482. sz. k. 1879. **Pályázat.** (180—33)

A megye tekint. bizottságának 1876. évi nov. 20-án 426. sz. a. kelt határozatával, Klek, Lázárföld, Jankahid és M.-Szt.-Mihály község — kleki székhellyel — egy orvosi körbe osztaltot.

Az 1876. évi XIV. t. cz. 43. és 143. §-hoz képest ezen orvosi állomás választás utján betöltése f. é. december 3-án d. e. 9 órakor a körorvos székhelyén, azaz: a kleki községében fog eszközöltetni; az egyes látogatásért a képviselő testület határozatával megállapított díjakon kívül a fenttisztelt bizottsági határozattal az évi rendes fizetés 500 frtot tesz.

Felhívának ennél fogva a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig, alólirottal nyújtsák be.

Kelt Nagy-Beckereken, 1879. évi november 9-én.

Bakalovich Ágost,
szolgabíró.

482. sz. k. 1879. **Pályázat.** (181—33)

Az 1876. évi XIV. t. cz. 51., 146. és 147. §-ai, valamint a megye tekint. bizottságának ugyanaz évi november 20-án kelt 426. szamu határozatahoz képest, a nagy-beckereki kerületben még be nem töltött szülésznői állomásokra ezen a pályázat kihirdetettik és pedig:

Sz. b.-Ellemér községében évi fizetés 90 ft., választás f. é. december 6-án, d. e. 9 órakor a községében; Tót-Aradác községében évi fizetés 120 ft., választás f. é. december 6-án, d. u. 2 órakor a községében;

Rom.-Écska és Lukácsfalva községében évi fizetés 90 ft., választás f. é. december 8-án, d. e. 9 órakor a román-écskai községében;

Lázárföld, Zsigmondfalva és Klek községében évi fizetés 90 ft., választás f. é. december 10-én, d. e. 9 órakor, a lázárföldi községében;

Katalinfalva községében évi fizetés 90 ft., választás f. é. december 10-én, d. u. 2 órakor a községében;

Jankahid és M.-Szt.-Mihály községében évi fizetés 60 ft., választás f. é. december 13-án, d. e. 9 órakor a jankahidi községében;

Kis-Torák községében évi fizetés 60 ft., választás f. é. december 15-én, d. e. 9 órakor a községében; Nagy-Torák községében évi fizetés 60 ft., választás f. é. december 15-én, d. u. 2 órakor a községében;

Bótos községében évi fizetés 90 ft., választás f. é. december 17-én, d. e. 9 órakor a községében; Orlovát községében évi fizetés 90 ft., választás f. é. december 17-én, d. u. 2 órakor a községében.

A pályázni óhajtok felhívának, miszerint kellően felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig alólirottal nyújtsák be.

Kelt Nagy-Beckereken, 1879. évi november 9-én.

Bakalovich Ágost,
szolgabíró.

Fa-eladás.

Nagyságos Urbán Gyuláné asszonyság Beodra alatt fekvő nagy erdő-birtokán 1879. évi november 27-től kezdve 1880. évi február végéig minden csőtörtőkön talpon álló

Körös-, tölgy- és szilfa

(különösen bodnárának használható)

árverés utján készpénz fizetés mellett, eladni fog.

Venni szándékozók kéretnek a kitűzött napokon a helyszínen 9 órára reggel megjelenni.

Królopp Antal,
uradalmi ispán.

(186—31)

Dr. HANDLER MÓR,
orvos és sebésztudor, szülész és szemész.

gyógyít gyökeresen fényes s tartós siker **biztosítása** mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.: az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolysást**, különösen a **tehetetlenséget** (elgyengült férfert),

2) **hugycsófolyasokat** (még idültettek is), a **nemzörések bujakóros fekélyeit** és **másodrendű bujakórt** minden alakjában és elcsúfításában;

3) **hugycsószűküléseket**;

4) friss s idült nyákfolyásokat **nőknel**, az ugynevezett **fehértolysást**, és az onnan eredő **magtalanságot**;

5) **börkiütéseket**;

6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindenemű **vizelési nehézségeket**.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: PESTEN, belváros, kigyó-utca 1. szám, kigyó-és város ház-utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban) I-ső em., bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik, és a gyógyszernek megküldetnek.

Galandfereg (Pántlika-gilisza)
6 óra alatt kihajtatik. (14—48.3)